

DRAGAN
VELIKIĆ

Ruski prozor

roman-omnibus

■ Laguna ■

Copyright © 2007, Dragan Velikić
Copyright © ovog izdanja 2014, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom
pomažete razvoj projekta odgovornog
korišćenja šumskih resursa širom sveta.

SW-COC-001767

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

Sanji

ZAPISI IZ ŽIVOTA
MALOGRAĐANINA

Bolestan sam. Sumnje nema. Ja koji sam bio virtuoz pokreta, ja koji sam sa pola metra udaljenosti nepogrešivo ključem pogađao bravu, koji sam na kasi u samousluzi jednom rukom vadio novčanik a drugom već trpao stvari u torbu, sada tek iz petog pokušaja otvaram ulazna vrata. Ni kaiš ne mogu da proturim kroz alku, a da se sav ne upetljam. Stvari mi ispadaju iz ruku. Krenem zbog nečega što u sledećem trenu zaboravim. Konac i ne pokušavam da udenem u iglu. Ne izuvam papuče, sem kad izlazim. A i tada obuvam mokasine, jer pertle me ne slušaju. Ludim. Sve ide užasno sporo. Ne mogu da se usredsredim na neku stvar duže od nekoliko minuta. Već je pola dvanaest. Nešto sam čitao jutros, deset strana. Prelistao još toliko. Satire me brojanje. Zašto uvek moram sve da evidentiram, arhiviram? Danas nemam drugih obaveza, mogu i popodne da čitam. Prvo da se nekako smirim. Odslušati Rahmanjinova? Kako kad vreme leti? Najradije bih se iseckao na komade. Jednom za svagda svemu reći dosta? Znam, Rudi, smešno je. Ali, šta vredi, dirke me ne slušaju, kao da sviram kopitama, a ne prstima. Ruke

mi se tresu i kad dirigujem. Apsolutno me sve nervira. Kad bih jednom, barem jednom, samo dva sata bio opušten. Ja sam istrošeni rudnik. Sve je u raspadu. Sve. Ne mogu da se pomerim u vremenu ni za sekund, a da odnekud ne izviru obaveze: pokvareni zubi, nenapisana pisma, neoprani veš, neispeglane košulje, neplaćeni računi, neiščitane partiture. Igra mi desno oko. Ljutiću se. Naravno da ću se ljutiti kad već unapred znam da ću se ljutiti. Nekad je bilo još i gore. Ujutro u prodavnicu. Korpa prepuna svega što mi ne treba. Kako unapred znati šta treba? Uopšte, ta stvar sa predviđanjem je muka. Moja majka je svu energiju trošila na predviđanje. A opet, malo toga je uspela da predvidi. Međutim, sam pokušaj je već nekakva kontrola. Zašto sam sada zapalio cigaretu? Moj otac se nije zamarao predviđanjima. Mama je to ionako radila za oboje. Ovo je peta cigareta, a tek je podne. Nabavka, bacanje đubreta, pranje kola, nameštanje televizijske antene, odlasci kod majstora. Sve me je to potrošilo. Kakva sreća da čovek nije besmrtni. Ubio bih se u tom slučaju. Ne verujete mi, Rudi? Rekoh, sve me izluđuje: mir i spokojstvo zapadne civilizacije, javašluk Orijenta. Možda bi trebalo da odem na pecanje? Kako vezati udicu? Ruke mi drhte. Ja sam trijumf svih ludila. Ja sam jedno To. Satreti To do kraja. Prethodno porazbijati neposlušne stvari, polomiti kišobrane – njihov posebno, te lažne zaštitnike. Rešiti se svega, i onda, jednim jedinim pokretom, pucnjem u glavu, presuditi.

Kad podignem palicu, završeno je sa štimanjem. To je onaj trenutak, u kojem svi pogledi bivaju upereni u mene. Pod pazuhom klizne kap znoja, a podignuta ruka laganim zamahom povuče niz tonova. I tada, umesto orkestra, čujem pisak lokomotive. Moja ruka nastavlja pokret ruke moga

dede, otpravnika vozova u stanici Sićevo. Dok stoji nepomičan na peronu, ispraćajući i poslednji vagon u smeru Niša, ili Pirota, njegov lik, u stotinama verzija, putuje u glavama umornih putnika. Nije važno je li to prošao „radnički“ u tri, *Simplon-ekspres* na liniji Pariz–Istanbul, ili putnički za Dimitrovgrad.

I *Simplon* je jedne noći deda zaustavio u stanici Sićevo, da bi se majka, sestra i ja popeli u vagon na kojem je bila tabla: Sofija–Beograd. Minut kasnije, zeleni signal propustio je voz u smeru Niša. Neko je pogledao kroz prozor, probuđen zaustavljanjem voza u noći. Video je malu, prizemnu zgradu stanice, jedva uspeo da pročita naziv mesta na tabli ispisanim ćirilicom i latinicom, i to samo ukoliko se nalazio u nekom od vagona na sredini kompozicije. Video je otpravnika vozova i tri putnika: jednu ženu i dvoje dece. Ovi tonovi koji ne postoje u zapisu partiture pojavili su se za trenutak u prostoru slobodnog takta, proizvedeni u vidnom polju sanjivih putnika jednom nepredviđenom koronom crvenog signala, da bi odmah zatim iščezli sa notnog sistema međunarodne pruge.

Godinama kasnije, kada sam redovno putovao noću, i bivao probuđen zaustavljanjem voza, uživao sam u pokretu ruke kojim bih pomerio zavesu sa prozora. U spavaćim kolima ležaj mi je uvek bio u sredini, jer ima najbolju poziciju u odnosu na prozor. Sa njega se pruža direktan pogled na putnike koji žure peronom. Ukoliko voz stoji na signalu, rešavam rebus periferijskog trga: osvetljen prozor na fasadi zgrade, ulična lampa zanjihana na vetru i reklama mentol cigareta sablasno osvetljena impulsima narandžastog svetla isključenog semafora. Tri izvora svetlosti najavljuju uznemirenje. A ono se pojavilo sa golom ženskom nogom koja na donjem ležaju izviruje ispod pokrivača. Tokom noći, u moju

kabinu turističke klase, stjuard je pustio neku ženu. Disala je duboko, pomerala se u snu. Osluškajući njeno disanje, ponovo sam zaspao. Kada sam pred jutro otvorio oči, ležaj je bio prazan, besprekorno namešten, kao da niko nije čak ni seo na ivicu, niti rukom dodirnuo jastuk. Jedino rešenje zagonetke bilo je da žena, koja je provela noć sa mnom u kabini, pripada kadru istrgnutom iz sna.

„Nije dobro kad se mešaju svetlosti“, govorila je majka. „Poznavala sam ženu koja je živela u jednom mračnom stanu iznad *Lotos-bara*. Bilo je to odmah posle rata. Kod nje je i danju gorelo svetlo. Na kraju je skoro oslepela. Ali i tako poluslepa održavala je stan besprekorno. Ako već pališ lampu tokom dana, navuci zavesu da se dnevna svetlost ne bi mešala sa električnom.“

I danas navučem zavesu kada prizivam majku.

Samo u potpunom mraku vlada savršen red. Ispod spuštenih kapaka mešaju se mnoge svetlosti. Pukotine ne dopuštaju da se čitav prostor prekrije monolitnom bojom koja bi barem za trenutak pružila iluziju čiste tame u kojoj je svaka stvar na svom mestu, gde je svaka rečenica sigurna staza koja vodi ka cilju.

Ipak žmurim. Pokušavam da se oslobodim pukotina. Ako se dobro organizujem, sve će biti usput.

U mraku sam zdrav.

Problemi nastaju sa svetlošću. Ne samo što nije dobro kada se mešaju svetlosti već i odsjaj utuljenih sijalica unosi nered. Boje raspoznajem tek u mraku. Modra širi svežinu,

u nozdrvama osećam miris joda. Možda je to zato što sam odrastao na moru? Žuta omamljuje kao tamjan. Crvena greje, i ta toplina je toliko neprijatna da izaziva aritmiju. Zelena smiruje. Siva me ispunjava požudom. Ko bi to očekivao od njene neutralnosti? Duboki dekoltei u mraku još su dublji.

Dok dirigujem, uvek žmurim, tek povremeno otvorim oči kako bih se uverio da su stvari na svojim mestima. Nema tog trezora sna u koji ne mogu da uđem kada se zaobljeni ton oboe razlije spiralom moga sluha. Memorija je uređena zastrašujućim knjigovodstvom. Istu partituru svaki put čitam drugačije.

Da li je to zbog svetlosti?

I kakvo vam je to ime? Rudi? Bez koordinata. Kao da kažete kuhinja, bicikl, tabakera. Postoje imena bez koordinata. Recimo, Filip, Ana, Fabijan, Oliver, Martin, Eva, Konstantin. Uvek je to ista svetlost kojoj se ne može otkriti izvor.

Uznemiruju me mogućnosti. U svakom času moram doneti neku odluku. Da li da stavim pola ili čitavu kašičicu šećera u kafu? Da li da samo prelistam ili do kraja pročitam novine? Da li da se odazovem na telefonski poziv? Da li da otvorim prozor? Život prolazi, a ja nikako da se odlučim. I ništa ne uspevam da konačno uradim. Samo u mislima dodirujem mogućnosti. Svet je pretrpan mogućnostima. Biti nepokretan oduvek je moj ideal. Sa prestola invalidskih kolica u svakom času biti drugde. Živeti istovremeno sve mogućnosti, okružen bedekerima, katalogima, prospektima, redovima vožnji, menijima. Koliko sam puta doputovavši u neki grad satima tražio pogodan hotel. A kada bih konačno uzeo sobu, i rasporedio stvari, valjalo se suočiti sa dilemom u kojem restoranu večerati. Ništa me toliko ne uznemiri kao činjenica da neko sedi za mojim stolom, iako sam u restoran

ušao prvi put. I ne sedi samo za mojim stolom već mi oduzima i misao koju bih imao za tim stolom. A baš ta misao bi me uputila u nekom drugom pravcu. Nema sumnje, taj koji sedi za mojim stolom, oduzeo mi je i sto, i misao, i pravac. Oduzeo mi je život. Jedan sasvim drugi život, svakako bolji od ovoga koji živim. Ipak, ja kontrolišem i te propuštene živote. To nije lako, to stalno uznemirava ovaj slučajni život, ali nekako uspevam da se ne pogubim, da održim kontakt sa propuštenim životima. Osećam kako struje pored mene. Kao paralelni koloseci, udaljavaju se, da bi se iznenada približili. Za mojim stolom, u praznoj kafani. Zato je važno biti za svojim stolom. Što mogu samo u praznoj kafani. Na miru odaberem mesto koje nije isuviše blizu ulaznih vrata, ali ni pored prozora, odakle zimi zna da bje studen, a leti vreline. Međutim, tada nastaju muke sa menijem. Jela koja volim rasuta su u jelima koja ne volim. Smišljam taktiku odobrovoljavanja konobara, kako bih u jednoj porudžbini ujedinio sve što volim, i izbegao ono što ne volim. Možda je pravi identitet razliven u bezmerju propuštenog?

Svega je previše. To je problem sveta. I zato postoji samo jedan mogući kraj. Svet kao magacin. Jer, toliko je toga previše da se više ne može ni slušati, ni gledati, ni čitati. Ako ne mogu sve, neću onda ništa. Priča o svetu je veća od samog sveta.

Moja prva žena, Julija, uvek se pitala šta su mi to u detinjstvu radili da sam ovakav. A ja sam imao srećno detinjstvo, i uopšte ne mislim da je moj problem u odrastanju. Toga, zapravo, nije ni bilo. Rođen sam kao odrastao. I ne može ona ništa da mi kaže, ona koja tokom osam godina braka nijednom nije

promenila flekice na petama, nijednom nije prišla otpalo dugme, nijednom nije ušila rupu na čarapi. Kao da stvari takođe ne traže brigu i negu. „Da li ideš kod zubara kad te zaboli zub“, pitao sam je. „Da li piješ vodu kada ožedniš?“ I zašto bi moja navika da ne dozvolim da na stolu prenoće neoprani sudovi bila anomalija stečena u detinjstvu? A nije da nisam vežbao. Koliko puta sam legao u krevet ne obazirući se na neraspremljen sto posle večere. Dešavalo se i da zaspim, ali redovno sam se budio u toku noći, i onda tiho pospremao sto i prao sudove. Što je Juliju dovodilo do ludila. Kao što je mene izbezumljivala njena navika da doručkuje u krevetu. I onda, samo spusti tanjir i šolju na pod, i zagrlj me. A posteljina puna mrva i fleka od kafe.

Moja druga žena bila je urednija čak i od moje majke. Zvala se Jelisaveta. Pričvrščivala je dugmad čim bi se malo razlabavila, kontrolisala je pete na cipelama. Nikada ne bi dozvolila da se do kraja istroše. U kuhinjskom ormanu sve teglice sa začinima bile su pune. Svako jelo bilo je moguće napraviti. Koferi i putne torbe, prekriveni platnom, sa ključevima i katančićima uredno složenim u unutrašnjim pregradama, čekali su na putovanje. Sve je uspevala da predvidi, od svake neprijatnosti da se osigura. Bila je toliko savršena da je i đubre unapred bacala. Flaša vina još nije bila ni otvorena, a ja sam slutio da njen pogled, mio i nekako hladan, već prati tu flašu put kontejnera za staklo. U našoj vezi nije bilo tragova. Hvatala je moj dah, žuti krug na jastučnici posle spavanja, i menjala posteljinu. Peškiri su uvek bili savršeno čisti. Bila je toliko uredna i sva posvećena neprikosnovenom redu da sam vrlo brzo ja preuzeo ulogu moje prve žene. Jednom sam pojeo sendvič u krevetu. Njeni prsti na nogama su bili savršeno proporcionalni, nokti pravilni.

Čak je i na malom prstu oblik nokta bio klasično lep. Znate, Rudi, taj mali prst često umesto nokta ima tačku, nekakvo zadebljanje, a to smeta. A tek onaj neposlušni drugi prst koji, ma kakvo stopalo bilo, mora da je barem za milimetar kraći od palca. Veoma me iritira kada leti vidim žensko stopalo u sandali, gde onaj drugi prst preklapa palac, neposlušno veliki, jakog zgloba, izrastao na račun već zakržljalog malog prsta. To je uvek znak prikrivene agresije.

Jelisaveta je govorila kako smrt nije strašna, jer u tom času prestaje briga o knjigovodstvu, neko drugi će morati da obavi niz formalnosti bez kojih nema konačnog upokojenja. Iako smo oboje bili tek pri kraju četvrte decenije, odlučila je da kupimo grobnicu, da se na svaki način osiguramo od života. Za nju je život bio nepodnošljiv zbog iznenađenja koja vrebaju na svakom uglu. Stalno posvećena strasti inventarisanja, možda je u mislima izbrojala i vence na svojoj sahrani. Knjižila je sve, od slučajnih pogleda na ulici do naših zagrljaja. Jednom mi se u šali poverila da bi savršena kontrola bila naplatiti i tantijeme od masturbacije. Svako ko je upotrebio njeno telo, makar i u mislima, trebalo bi da plati.

Dugo sam se opirao odlasku na groblje. Ponudili su nam parcelu blizu mrtvačnice. Nije joj se dopala pozicija. Htela je što dalje od glavne staze, u nekom zabitom delu groblja. Slutio sam da joj smeta činjenica što je to prekopana grobnica. Neko je već decenijama ležao na mestu koje bi sad trebalo da bude njeno.

U hotelima nikad nije koristila peškire. Nosili smo svoje. Ujutro je prvo ona čitala novine. Jednom je naišla na vest da su ribari u blizini Madagaskara uhvatili prepotopsku ribu za koju se verovalo da je izumrla pre dva miliona godina.

Užasnula ju je mogućnost takve katastrofalne greške, čitav dan je bila neraspoložena.

– Kakva disonanca – rekao sam. – Dva miliona godina posle izumiranja vrste potomak se praćaka u ribarskoj mreži. Kakav vagnerijanski obrt.

– Valjda kopernikanski?

– Vagnerijanski – ponovio sam. – Vagner je voleo životinje. Sa njima je još kao dete uvežbavao komplikovane igre motiva. Kopernik je voleo voće. Čitava njegova teorija počiva na jabuci koja je pala sa stabla ispod kojeg je ležao.

– Jabuka je pala Njutnu na glavu.

– Svejedno. I Koperniku je nešto palo na glavu.

– I šta je bilo sa tim Vagnerovim životinjama?

– Vagner je kao dete krio zečeve, ježeve, kornjače i razne bube po fiokama pisaaeg stola. Izbušio je rupe na stražnjoj strani stola kako bi njegovi ljubimci mogli da dišu...

– Ne razumem, zašto nije držao ptice? Njih ne bi morao da krije.

– Ptice bi u svakom slučaju bile isuviše bučne. I neposlušne su baš zato što imaju glasove. Njemu nisu bili potrebni glasovi spolja. Imao ih je u sebi.

– Danijele, pa zašto onda nije koristio ribe? One su neme. Mogu da otpevaju sve što bi on zamislio.

Slutio sam da uopšte nisu važne ni ptice, ni ribe. Nju je uznemirila činjenica da je Vagner izbušio sto.

Idućeg dana kupili smo parcelu u novom delu groblja, sa posađenim jednogodišnjim stablima.

– Dok mi stignemo, i drveće će porasti.

Poginula je dva meseca kasnije na pešačkom prelazu, sigurna u imunitet koji joj pruža zeleno svetlo na semaforu i figura pešaka u pokretu.

* * *

Znam, Rudi, rasplinjavam se, ali besmisleno je unositi nekakav red, sprovoditi koncepciju. Svaka selekcija je greh. Tek sada, osuđen na presto ovih kolica, osećam pulsiranje sveta, svu raskoš koju nam pružaju misli uhode. Krećem se u svim pravcima. Sve mi je dostupno. Ne znam zašto, ali to mogu da tvrdim bez dokaza.

Tvrditi bez dokaza? Mislim da je to najpouzdanije. Moja majka je uvek govorila da će od mene nešto biti, iako nije imala nijedan dokaz o mojoj izuzetnosti. U školi se nisam isticao. Sve mi je podjednako išlo od ruke. Ipak, ne dalje od toga. Majka je, međutim, tvrdila da ću biti slavna ličnost. Satima sam ležao na krevetu i raspoređivao svoju slavu. Kasnije, u gimnaziji, popustio sam sa učenjem, ali kako je bilo samo pitanje vremena kada ću postati slavan, nisam se mnogo trudio da dokazujem nešto što će ubrzo biti očevidno. Hodajući svakoga jutra od kuće do škole, opraštao sam se od poznatih ulica, fasada, izloga, ljudi sa kojima sam se mimoilazio na trotoaru. Bože, govorio sam sebi, oni nisu ni svesni pored koga prolaze. Žive u ovom idiličnom gradu na moru, u gradu čija se prošlost merila milenijumima, u gradu u kojem su živeli Cezar, Dante, Mikelandelo, Kazanova. U gradu u kojem sam živeo i ja. Osećao sam samilost prema sugrađanima koji propuštaju jedinstvenu priliku da se sa mnom upoznaju, popričaju malo, da mi makar kupe sladoled. A jednom, neće verovati očima dok u novinama budu čitali da sam živeo toliko godina među njima.

Moji gimnazijski profesori nisu bili svesni da od mene zavisi da li će ih istorija neko vreme pamtit, da li ću ih pomenuti u memoarima. Dok sam bio nastavnik muzike u jednoj osnovnoj školi, birao sam najslabije đake na koje

se moje kolege nisu obazirale, i nagrađivao ih visokim ocenama. Slutio sam da i među njima postoji neko ko već ima rezervisano mesto u onom vozu, i da će jednom, u svojim memoarima, pominjati moje ime. A ja sam i dalje tavorio na zabačenoj stanici zbog nekakve greške u redu vožnje, ne gubeći nadu da ću uskoro krenuti sa sporednog koloseka šinama međunarodne pruge. Nije više bio živ deda koji bi zaustavio *Orijent-ekspres*. Ipak, verovao sam da su meni namenjene daleke pruge. Tako zanet ne bih čuo da je profesor izgovorio moje ime. I dok je čitav razred urlao od smeha, a profesor upisivao slabu ocenu, ja sam odsutno posmatrao tu gomilu koja tek treba da se izbori sa onim što joj budućnost nosi, dočim ja imam rezervisano mesto u vozu odabраниh.

Signali otvaraju daleke pruge kojima lutaju dresine, šino-busi, vozovi. Na platformama zabačenih stanica stoje otpravnici vozova, u čekaonicama dremaju putnici. Sjaj mesečine otkriva obrise skretnice. Ona će me konačno usmeriti u pravcu davno postavljenog voza koji jeste moj pravi život. Taj život vidim kao savršenu partituru na kojoj nisu ispisane samo note i pauze, već je ubeležen svaki nabor, svaki šum, svaki miris. Na toj partituri upisan je zev timpaniste, trzaj usana mlade flautiskinje, iznenadna misao koja prostruji glavom fagotiste dok izduvava poslednji red nota jednog blistavog krešenda. Na toj partituri vidim i ono što se ne vidi. Svet je beskrajni akvarijum. A ja, kao ona madagaskarska riba, nekim čudom preživeo, svedočim o izumrlim životima. Niko sem moje majke nije u meni prepoznao izuzetan duh, svi su tražili nekakve dokaze, nepouzdana spoljna obeležja. Kao da ne postoje nevidljivi životi. I zar bi Wagner bio manje Wagner da je komponovao samo za zečeve, ježeve, kornjače i bube? Ili da putem negde u Toskani nije naišao Čimabue,

i ugledao malog Đota kako crta u pesku? Crtao bi Đoto i da je do kraja života čuvao ovce. Vekovima je padala Njutnova jabuka mimo Njutna. A opet, nije bila manje Njutnova.

Kao dete nisam se plašio injekcija, mraka, duboke vode. Nisam se plašio zubara, berberina, nepoznatih ljudi. Neobjašnjiv strah izazivala je samo Nerina, bedinerka koja je dolazila svake druge subote, kada je majka preduzimala veliko spremanje stana. Dan uoči njenog dolaska osetio bih teskobu, jer je majka već promenila uobičajeni raspored stvari u stanu. Na terasi su bile pripremljene metle, kofe, krpe. Sa platforme trpezarijskog stola visile su stolice, kožnim naslonima nadole. Pa iako sestra i ja nismo učestvovali u poduhvatu velikog spremanja, već bismo prepodne proveli u bioskopu, a onda, posle ručka, odlazili u dvorište da se igramo, ipak je svest da se u stanu pomeraju stvari bila uzrok mog uznemirenja. I tek bih uveče, udahnuvši još sa vrata miris parketne masti, počeo da se opuštam. Oprane, još vlažne zavese, širile su svežinu, nameštaj je blistao, pločice u kupatilu, umivaonici, kada, prozori, podovi isijavali su lakoću. Ukoliko bih primetio da je neka lampa, vaza ili figura pomerena, brižno sam vraćao taj predmet tamo gde je uobičajeno stajao. Svet je opet bio na svom mestu.

Nerina je živela kao podstanar kod mamine krojačice Rike. Tamo ju je mama i upoznala. Nerinin verenik pobe-
gao je u Italiju. I u tom stanu je postojao nekakav red koji je Nerina ne samo poštovala već i održavala. Teta Rika je imala ćerku mojih godina. Zvala se Dina. Kada bi mama odlazila na probe, vodila je sestru i mene. Igrali smo se sa Dinom. Mama je rekla da je i teta Rikin muž pobe-
gao u Italiju, dok

je Dina još bila beba. I nikada se nije javio. Pitao sam se zašto bi neko ko je pobegao odlučio da se javi. „Pobeći u Italiju“, jeste nekakvo rešenje, svejedno da li se beži zbog loših ocena u školi, ili od žene koju ne voliš.

Moje prve seksualne fantazije probudila je Nerina. Igrajući se u dvorištu, vrebao sam trenutak kada će se pojaviti na prozoru. Iskoračila bi na limeni sims, i onda, držeći se levom rukom za prozorski okvir, desnom brisala stakla sa spoljne strane. Ispod haljine od tankog platna nazirale su se butine i bela mrlja donjeg veša, koju su njeni pokreti povremeno uvećavali. Posmatrao sam je skriven u grmu šimšira. Jednog leta u parku kod veslačkog kluba video sam Nerinu u zagrljaju nekog mornara. Sedeli su na klupi i ljubili se. Levom rukom, onom kojom se držala za prozorski ram, sada je prolazila kroz čekinjastu kosu ljubavnika, dok joj je desna bila zaronjena u široke, bele pantalone.

Pamtim zvuk koji proizvodi smotuljak novina u dodiru sa vlažnim staklom prozora. To cviljenje i danas izaziva u meni jezu. Sklanjao sam se u najudaljeniji deo dvorišta dok zvučna nepogoda ne bi prošla. Da se smire aveti koje ni u novinskim stupcima nemaju sklonište. Kakofonija nastala od zgužvanih priča, od obrušavanja prostora, od glasova ljudi. Sve što je bilo raspoređeno u stupcima, sada je sabijeno u smotuljak. Čiče usamljenici koji svoje poruke šalju u bocama novinskih oglasa. Nije mi ih žao, nemam samilosti za spodobe koje bi da izbegnu punoću koju samo usamljenost pruža. I kako se samo pretvaraju, uvek su to nekakvi čistunci, ne piju, ne puše, ne žele avanture, već samo ozbiljne veze. Ima li išta neozbiljnije nego porukom u boci tražiti ozbiljnu

vezu? I te žene. Nikad ne požele alkoholičare ili avanturiste. Nedavno sam pročitao u ozbiljnom američkom časopisu, na stranicama sa oglasima, preporuku jednog visokog, plavookog momka na početku šeste decenije. Verujte, Rudi, taj opako laže, taj mora da je već potrošio tu šestu dekadu. Kakva bestidna laž, on želi poznanstvo sa mlađom ženskom osobom, radi putovanja, učenja, istraživanja. Prednost daje Parizu, Kini, Van Gogu, pozorištu, Betovenu, dobrovoljnom radu u mirovnim organizacijama, humoru. Kakav meni! Takvih mi nije žao kada im vapaji nestaju u zgužvanim novinama koje će preći po staklu.

Sad! Da li kažete nekad: sad? I onda, šta je sve u tom sad? Koliko stotina aviona uzleće u tom sad, koliko hiljada ljudi u tom sad tresu ud posle mokrenja, koliko desetina hiljada žena čupa obrve, stiska nakarminisane usne. Zbog tog „sad“ ne mogu da se bavim sobom. I ja valjda imam pravo na svoje „sad“?

Naći sredinu, kažeš, Rudi? Ali, u sredini nema ničega. Zato i daju oglase. Kad bi nešto vredeli, kad bi u njima nečega bilo, ne bi preko oglasa tražili poznanstvo. I onda ti ništa drugo ne preostaje sem da mozak isparcelišeš obavezama. Sećam se jedne simpatične igumanije, upraviteljice manastira, gledao sam je na televiziji kad je stidljivo priznala da od silnih obaveza ne može više ni da se moli, jer usred molitve počne da se preispituje da li je dovoljno uglja obezbedila za zimu, da li će imati novca da plati stolara. Ne znate, Rudi, šta znači biti rođen kao intendant. A Bog sve gleda. Da li gleda? Pa gleda, ako ja gledam. Vi, Rudi, ne gledate. I uopšte, ta priča sa Bogom je sumnjiva. On sve vidi. Zašto mu se uopšte obraćati?